

Dotazník strategií učení cizímu jazyku pro studenty středních škol

Inspirováno autory Andrew D. Cohenem, Rebeccou L. Oxfordovou a Julíí C. Chiovou
(2002)

Účelem tohoto dotazníku je dozvědět se něco více o sobě jako studentu cizího jazyka a objevit strategie učení, které mohou být při učení se jazyku prospěšné.

Dotazník obsahuje 138 stručných tvrzení o tom, jak lze při učení se jazyku postupovat. Tvrzení se týkají postupů, které používáme při učení se jazyku v různých prostředích, a to jak v přirozeném cizojazyčném prostředí, tak doma při samostatném učení, v jazykovém kurzu nebo při výuce ve škole.

Vyplnění trvá asi 20 minut a nepřesahuje vyučovací hodinu. Po zodpovězení dotazníku získáte zpětnou vazbu o tom, jak se učíte a srovnání se spolužáky.

Každý se učíme jinak. Zatrhněte, jak moc Vás dané tvrzení popisuje. Odpovídejte na škále *ne – spíše ne – spíše ano – ano*. V ojedinělých případech, kdy nebudete vědět nebo nebudete otázce rozumět, zvolte variantu odpovědi *N – nevím*.

Dotazník je zaměřen na výzkum rozvoje strategií učení v hodinách **anglického/německého/španělského/ruského/francouzského/italského/latinského... jazyka**. Cizí jazyk zde znamená: **anglický jazyk/německý....**

1	2	3	4	N
ne	spíše ne	spíše ano	ano	nevím, nerozumím, nedovedu posoudit

Používání strategií poslechu

Jak zvyšují své vystavení jazyku

1. Poslouchám hudbu v cizím jazyce.
2. Poslouchám rádio v cizím jazyce.
3. Sleduji televizi v cizím jazyce.
4. Sleduji zprávy v cizím jazyce.
5. Chodím do mimoškolního jazykového kurzu.
6. Chodím na doučování.
7. Chodím na doučování, kde na mě lektor mluví jen v cizím jazyce.
8. Chodím na divadelní představení v cizím jazyce.
9. Po škole chodím mezi skupinu lidí, kteří se cizím jazykem zabývají a mezi sebou v něm hovoří.
10. Sleduji filmy v cizím jazyce bez titulků.
11. Sleduji filmy v cizím jazyce s cizojazyčnými titulky.
12. Sleduji filmy v cizím jazyce s českými titulky.
13. Poslouchám rozhovory lidí, třeba v obchodě, když mluví cizím jazykem.
14. Poslouchám cizojazyčné rozhovory okolo mě a snažím se porozumět.
15. V hodinách cizího jazyka posloucháme audiovizuální záznamy.
16. V hodinách cizího jazyka posloucháme audio záznamy.
17. V hodinách cizího jazyka na nás vyučující hovoří pouze v cizím jazyce.

18. V hodinách cizího jazyka hovoříme s rodilým mluvčím, který se občas účastní/účastnil našeho vyučování.
-

Jak se učím výslovnost hlásek a slov

19. Procvičuji si hlásky a slova cizího jazyka, které zní jinak než v češtině.
 20. Hledám podobnost ve výslovnosti slova v novém jazyce s výslovností známého slova.
 21. Napodobuji způsob, jakým mluví rodilí mluvčí.
 22. Ptám se rodilého mluvčího na výslovnost hlásek a slov, které neznám.
-

Jak se připravuji na poslech nebo konverzaci

23. Věnuji pozornost vybraným aspektům slyšeného, například jak se vyslovují určité hlásky.
 24. Zkouším předvídat, co někdo řekne.
 25. Na poslech nebo rozhovor se připravuji tak, že si předtím k tématu něco přečtu.
-

Co dělám při poslechu v cizím jazyce

26. Snažím se zachytit klíčová slova, která jsou důležitá pro pochopení sdělení.
 27. Poslouchám, kam klade rodilý mluvčí důraz, abych poznal/a co je podle něj důležité.
 28. Všímám si, kdy vkládají mluvčí pauzy a jak jsou dlouhé.
 29. Věnuji pozornost intonaci („melodii“) řeči rodilých mluvčích.
 30. Když někoho poslouchám, některým částem rozhovoru věnuji pozornost, jiné ignoruji.
 31. Poslouchám výběrově, věnuji pozornost určitým částem a jiné ignoruji.
 32. Snažím se rozumět tomu, co slyším, aniž bych překládal/a slovo od slova.
 33. Zaměřuji se na kontext toho, co lidé říkají.
 34. Zaměřuji se na detaily, abych zjistil/a, jestli jim rozumím.
-

Co dělám, když nerozumím

35. Když nerozumím přesně, požádám mluvčího o zopakování.
 36. Když mluvčí mluví moc rychle, požádám o zpomalení.
 37. Když napoprvé nerozumím, požádám o vysvětlení.
 38. Podle tónu hlasu se snažím poznat, o čem se mluví.
 39. Odhaduji téma na základě toho, co už bylo řečeno.
 40. Vycházím ze svých všeobecných znalostí, abych pochopil/a hlavní myšlenku.
 41. Sleduji gesta nebo mimiku mluvčího, abych pochopil/a význam řečeného.
-

Používání strategií osvojování slovní zásoby

Jak se učím nová slovíčka

42. Všímám si struktury nového slovíčka.
 43. Rozdělím si slovo na části, které znám.
 44. Rozdělují si slovíčka podle slovních druhů (např. podstatná jména, slovesa,...).
 45. Spojuji si výslovnost nového slova s výslovností známého slova.
 46. Vytvářím si rýmy, abych si nové slovo zapamatoval/a.
 47. Nové slovo si představím v hlavě.
 48. Přiřazuji si nová slovíčka ke slovům, která s nimi souvisí.
 49. Píši si nová slovíčka do smysluplných vět.
 50. Dějová slovesa se učím tak, že činnost provedu nebo naznačím.
 51. Používám kartičky, na které si píšu nová slova.
 52. V hodinách cizího jazyka se učíme různé strategie, jak si osvojovat slovíčka.
 53. Ve výuce jazyka procvičujeme různé postupy, jak se učit slovíčka.
-

Jak si opakuji slovní zásobu

54. Když se učím slovíčka poprvé, často je procházím.
 55. Pravidelně si slovíčka opakuji, abych je nezapomněl/a.
-

Jak si vybavuji slovíčka

56. Dívám se na významové části slov (např. předpony, přípony), abych si připomněl/a význam slova.
 57. Snažím se vybavit si situaci, při které jsem slovo poprvé slyšel/a nebo viděl/a, anebo místo nebo stranu knihy, kde bylo napsané.
 58. V myslí si vybavím, jak se slovo píše.
-

Jak používám nová slovíčka

59. Snažím se používat nová slovíčka různými způsoby.
 60. Procvičuji si používání známých slovíček různými způsoby.
 61. Snažím se používat ustálená slovní spojení.
-

Používání strategií mluvení**Jak si procvičuji mluvení**

62. Říkám si pro sebe nové výrazy, abych si je procvičil/a.
 63. Když se učím nová slovíčka, říkám si je nahlas.
 64. Procvičuji si novou gramatiku v různých situacích.
 65. Přemýšlím o tom, jak by něco vyjádřil rodilý mluvčí a snažím se to říct stejně.
 66. Snažím se co nejvíc mluvit v cizím jazyce.
 67. V hodině cizího jazyka hovořím pouze v cizím jazyce.
 68. V hodinách cizího jazyka vyslovujeme problematické hlásky po učiteli.
 69. V hodinách cizího jazyka mluvím v cizím jazyce.
 70. V hodinách cizího jazyka konverzuji se spolužáky v cizím jazyce.
 71. V hodinách cizího jazyka mluvím s učitelem v cizím jazyce.
 72. Po škole se scházím s rodilým mluvčím, se kterým konverzuji v cizím jazyce.
-

Co dělám, abych se zapojil/a do rozhovoru

73. Pravidelně vyhledávám příležitosti k hovoru s rodilými mluvčími.
 74. Začínám konverzaci v cizím jazyce tak často, jak je to možné.
 75. Začínám konverzaci v cizím jazyce, když potkám na ulici turistu.
 76. Začínám konverzaci v cizím jazyce, když jsem v zahraničí na dovolené.
 77. Směřuji konverzaci ke známým tématům.
 78. Snažím se s rodilým mluvčím hovořit v cizím jazyce o známých tématech.
 79. Dopředu plánuji, co a jak řeknu v hodině cizího jazyka.
 80. Dopředu plánuji, co a jak řeknu při konverzaci s rodilým mluvčím.
 81. Kladu otázky jako způsob zapojení se do konverzace.
 82. Předem odhaduji, co bude řečeno podle toho, co již řečeno bylo.
 83. Zkouším konverzaci i o tématech, která neznám.
 84. Žádám ostatní, aby mi opravovali chyby, které při mluvení dělám.
 85. Snažím se zjistit a napodobit, co a jak by řekl rodilý mluvčí, když o něco žádá, omlouvá se nebo si stěžuje.
-

Co dělám, když si nemůžu vzpomenout, jak něco říct

86. Požádám toho, s kým mluvím, o pomoc.
 87. Hledám jiný způsob, jak vyjádřit to, co chci říct, např. použitím synonyma.
 88. Použiji slova z češtiny, z jiného jazyka nebo mezinárodní slova, ale řeknu je tak, že zní jako slova z cizího jazyka.
 89. Vytvářím nová slova.
 90. Hádám, pokud nevím správné slovo.
 91. Zkusím to říct pomocí gest.
 92. Přeskočím na chvíli do češtiny nebo jiného jazyka, když vím, že by mi osoba, s níž mluvím v cizím jazyce, mohla rozumět.
 93. Když mluvím ve výuce v cizím jazyce a nevím nějaké slovíčko, zeptám se na ně česky.
 94. Když mluvím ve výuce v cizím jazyce a nevím slovíčko, zeptám se na ně v cizím jazyce.
-

Používání strategií čtení**Jak si zlepšuji dovednost čtení**

95. Čtu v cizím jazyce co možná nejvíc.
96. Snažím se najít pro zábavu něco ke čtení v cizím jazyce.
97. Čtu cizojazyčné texty, které odpovídají mé jazykové úrovni nebo se jí blíží.
98. Dopředu si plánuji, jak budu text číst; sleduji, jak mi to jde; pak kontroluji, jak dobře textu rozumím.
99. Nejprve přelétnu text očima, abych pochopil/a hlavní myšlenku; pak ho čtu podrobněji.
100. Čtu si text několikrát, dokud neporozumím.

101. Věnuji pozornost uspořádání textu, především nadpisům a podnadpisům.
 102. Průběžně si na okraj stránky textu nebo v hlavě shrnuji, co jsem přečetl/a.
 103. Předem odhaduji, jak bude text pokračovat.
 104. Ve výuce po přečtení cizojazyčného textu o něm v cizím jazyce hovoříme (hlavní myšlenky, postavy, děj...).
-

Co dělám, když nerozumím čtenému

105. Odhadnu přibližný význam z kontextu materiálu, který čtu.
 106. Použiji slovník.
 107. Použiji slovník, abych získal/a podrobnou představu, jaký je význam daného slova.
 108. Zeptám se někoho.
-

Používání strategií psaní

Jaké používám strategie základního psaní

109. Procvičuji psaní abecedy a/nebo slov v cizím jazyce.
 110. Promyslím, jak text psát; sleduji, jak psaní pokračuje; a kontroluji, jak moc text říká, co jsem chtěl/a.
 111. Snažím se psát různé druhy textů v cizím jazyce (např. osobní poznámky, vzkazy, zprávy, dopisy, školní práce atd.)
 112. Dělán si poznámky v cizím jazyce.
 113. Ve výuce si píšu poznámky v cizím jazyce, co nejvíc to jde.
 114. Píšu v cizím jazyce jiným lidem.
 115. Píšu v cizím jazyce referáty a jiné písemné práce.
 116. V hodinách cizího jazyka píšeme v cizím jazyce kratší slohové práce.
 117. V hodinách cizího jazyka píšeme zadaná cvičení na překlad.
 118. V hodinách cizího jazyka nám učitel zadává písemné domácí úkoly.
-

Jak píši slohové práce

119. Když nevím správný výraz, najdu si různé způsoby, jak ho vyjádřit jinak.
120. Když neznám vhodné slovo, použiji synonymum.
121. Když neznám vhodné slovo, popíšu, co mám na mysli.
122. Projdu si, co jsem napsal/a, než pokračuji v dalším psaní.
123. Používám referenční materiály jako různé typy slovníků, encyklopedie, lexikony, abych si našel/a slovo v cizím jazyce nebo si ho potvrdil/a.
124. Najdu si cizojazyčný text k danému tématu.
125. Vyhledám si informace k danému tématu.
126. Vyhledám si informace k danému tématu přímo v cizím jazyce.
127. Vyhledám si informace k tématu v cizím jazyce na internetu.
128. Když píši slohovou práci, používám výkladový slovník, protože je přesnější než překladový.
129. Čekám, až mám napsané všechny své myšlenky, než začnu text psát.
130. Čekám, až mám napsané všechny své myšlenky, než začnu text upravovat.

Jak vylepšuji, co jsem napsal/a

131. Přepracuji jednou nebo dvakrát svůj text, abych zlepšil/a jeho obsah a jazyk.
 132. Snažím se získat zpětnou vazbu od ostatních, hlavně od rodilých mluvčích.
-

Používání strategií překladu

Jak překládám

133. Plánuji, co řeknu nebo napíšu v češtině, a pak to přeložím do cizího jazyka.
134. Při čtení si překládám text v hlavě; pomáhám si tak porozumět.
135. Překládám si části konverzace do češtiny, abych si rozhovor zapamatoval/a.

Co dělám, abych co nejvíc pracoval/a přímo v cizím jazyce

136. Češtinu pustím z hlavy a co nejvíc přemyslím jen v cizím jazyce.
 137. Snažím se porozumět tomu, co jsem slyšel/a nebo četl/a, aniž bych překládal/a slovo od slova do češtiny.
 138. Jsem opatrný/á, když přímo přenáším slova nebo myšlenky z českého jazyka do cizího.
-